
Tija Milutinović

Bioinformatička i eksperimentalna evaluacija potencijalnog inhibitora α -glukozidaze

---

Enzim α -glukozidaza katalizuje hidrolizu neredukujuće terminalne α -1,4-glikozidne veze kako u intracelularnoj tako i u ekstracelularnoj sredini. Inhibitori α -glukozidaze koriste se u oralnoj terapiji hroničnog metaboličkog oboljenja Diabetes mellitus tip 2. Usled neželjenih efekata komercijalnih antidijabetika, ispituju se novi inhibitori α -glukozidaze. Poznato je da piridoksin i njegovi derivati pokazuju veći inhibicioni efekat u odnosu na komercijalni terapeutik akarbozu. Cilj ovog rada bio je da se ispita da li novosintetisani derivat piridoksina sa palmitinskom kiselinom ima inhibitorno dejstvo prema α -glukozidazi, kao i da se uradi biološka evaluacija na model sistema kancerskih ćelija i ex vivo svinjskom crevnom modelu. Bioinformatička docking analiza je pokazala vezivanje piridoksin-monopalmitata za aminokiseline aktivnog centra intracelularne i ekstracelularne α -glukozidaze. Eksperimentalnim metodama inhibicioni efekat piridoksin-monopalmitata nije utvrđen.

Uvod

Diabetes mellitus tip 2 (DM2) je hronično metaboličko oboljenje u čijoj je patogenezi nedovoljna sekrecija insulina iz β -ćelija pankreasa i/ili nedovoljna osetljivost ciljnih ćelija na insulin (WHO 1999). Od četiri klasifikaciona tipa diabetes mellitus-a (insulin-zavisni, insulin-nezavisni, gestacijski, drugi tipovi) insulin-nezavisni DM2 ima najvišu incidencu u opštoj populaciji (WHO 2016; Solis-Herrera *et al.* 2018). Oboleli od DM2 su u većem riziku od aterosklerotičnih kar-

diovaskularnih oboljenja sa makrovaskularnim i mikrovaskularnim komplikacijama (Solis-Herrera *et al.* 2018). Do sada, razvijeno je nekoliko grupa lekova u terapiji DM2. Enzim α -glukozidaza jeste glukozidza koja se nalazi u pankreasu i hidrolizuje 1,4- α -glikozidnu vezu i razlaže skrob i disaharide do glukoze. Enzim α -glukozidaza je pogodan ciljni molekul za antidijabetike, jer se inhibicijom enzima usporava razgradnja skroba i drugih polisaharida, te dolazi do smanjenja koncentracije glukoze u krvi i organizam se nalazi u stanju sličnom hiperglikemiji, hipersulinemiji i hipertrigliceridemiji.

Dejstvo većine poznatih antidijabetika zasnovano je na mehanizmu kompetitivne inhibicije. Inhibitori pankreasne α -glukozidaze, čiji su predstavnici akarboza i miglitol, predstavljaju jednu od grupa oralnih antidijabetika (Rosak i Mertes 2012). Akarboza je strukturno slična oligosaharidnim supstratima α -glukozidaze, a njen afinitet ka α -glukozidazi veći je 10^4 – 10^5 puta nego afinitet oligosaharida (Rosak i Mertes 2012). Akarboza reverzibilno inhibira α -glukozidazu. Mehanizam dejstva je kompetitivna inhibicija, i zasniva se na uspostavljanju vodoničnih veza preko hidroksilnih grupa koje se nalaze na aktivnom mestu enzima (Kim *et al.* 2014). Cilj inhibicije α -glukozidaze je smanjenje koncentracije prostih ugljenohidratnih produkata, nastalih enzimskom katalizom u toku varenja složenih ugljenohidrata iz hrane. Aspartat 518 predstavlja katalitičku bazu α -glukozidaze (Hermans *et al.* 1991). Aspartat 518 katalizuje raskidanje 1,4-glikozidne veze po principu kovalentne katalize i kisele katalize i funkcioniše kao nukleofilni reaktant koji je potreban za

---

Tija Milutinović (2000), Beograd - Stari grad, učenica 4. razreda Prve beogradske gimnazije

MENTORI:

Nemanja Stanojević, student V godine Medicinskog fakulteta Univerziteta u Beogradu

Mihajlo Filep, master student Hemijskog fakulteta Univerziteta u Beogradu

formiranje intermedijara tokom reakcije (Hermans *et al.* 1991).

Poremećaj hepatograma, nauzeja, vomitus i poremećaji varenja česti su neželjeni efekti primene akarboze (Rosak i Mertes 2012). U cilju smanjenja neželjenih efekata, te povećanja efikasnosti enzimske inhibicije, ispituju se novi inhibitori ovog enzima. U prethodnim istraživanjima pokazano je da razni prirodni produkti; flavoni, polifenoli, flavonoidi inhibiraju α -glukozidazu (Tadera *et al.* 2006). Kim i saradnici pokazali su inhibitorski efekat piridoksina i njegovih derivata; piridoksala i piridoksamina na pankreasnim enzimima koji učestvuju u varenju ugljenih hidrata, među njima i na α -glukozidazu. Inhibitorski efekat piridoksina i piridoksala bio je veći u odnosu na konvencionalni terapeutik akarbozu (Kim *et al.* 2018). Mehanizam delovanja piridoksina, piridoksala i piridoksamina nije poznat.

Cilj ovog rada je da se ispita da li novosintetisani derivat piridoksina sa palmitinskom kiselinom ima inhibitorsko dejstvo prema α -glukozidazi, kao i da se izvrši biološka evaluacija na model sistemu kancerskih ćelija i *ex vivo* svinjskom crevnom modelu.

Materijal i metode

Najpre je urađena doking analiza kako bi se utvrdilo da li piridoksin-monopalmitat može da inhibira α -glukozidazu, i koje su energije vezivanja piridoksin-monopalmitata. Nakon toga je urađena sinteza piridoksin-monopalmitata. Enzim α -glukozidaza je izolovan iz svinjskog pankreasa i urađeni su eseji za merenje aktivnosti enzima. Urađen je *Ex vivo* crevni model kako bi se utvrdilo da li piridoksin-monopalmitat inhibira druge enzime, pored α -glukozidaze, koji se nalaze u tankom crevu i takođe razlažu polisaharide do glukoze. MTT testom vijabilnosti ispitano je da li piridoksin-monopalmitat ima citotoksično dejstvo. Takođe je urađen esej za aktivnost, kao i inhibicioni esej intracelularne α -glukozidaze iz ćelijskih lizata.

Doking analiza i alignment. Molekularna doking analiza je izvršena u programu Schrödinger Glide, dok je za minimizaciju korišćen program Schrödinger Epic, a za vizualizaciju

Maestro 11.8. Određene su energije vezivanja za intracelularnu humanu α -glukozidazu kao i humanu intracelularnu glukoamilazu, čije su aminokiselničke sekvence preuzete iz baze SwissProt. Kao aktivno mesto korišćene su sledeće amino kiseline: D404, D518, R600, D616 i H674.

Određene su energije vezivanja piridoksin-monopalmitata za aktivna mesta α -glukozidaze kao i glukoamilaze. Izvršeno je poređenje sekvence aktivnih centara dva tipa glukozidaze bez posttranslacionih modifikacija kako bi se utvrdila homologija ova dva enzima.

Sinteza piridoksin-monopalmitata. Reakcionu smešu činili su hloroform (4.864 mL), piridin (6.080 mL) i piridoksin hidrohlorid (0.2493 g). U reakcionu smešu je ukapavan rastvor palmitoil hlorida brzinom 1 kap/min. Nakon ukapavanja palmitoil hlorida smeša je mešana 48 h. Nakon toga u reakcionu smešu dodato je 100 mL dH₂O i 50 mL 1 M HCL. Odvojena je organska faza i osušena anhidrovanim natrijum sulfatom. Na vakuum uparivaču uparen je hloroform. Kristalizacija piridoksintripalmitata izazvano je dodavanjem 15 mL izopropanola. Dobijeni kristali su profiltrirani na Bihnerovom levku. Prinos je iznosio 0.4142 g.

Izolacija i prečišćavanje α -glukozidaze.

Enzim α -glukozidaza izolovan je iz svinjskog pankreasa. Sa svinjskog pankreasa početne mase 2 kg uklonjeno je masno i vezivno tkivo. Eksperimenti su izvođeni na hladnom (T = 4°C). Tkivo, homogenizovano u blenderu, isprano je rastvorom EDTA-a (2 mM) sa dodatkom PMSF-om (fenilmetilsulfonil fluoird, 0.2 mM). Homogenizovano tkivo pankreasa potopljeno je u 1L Na-fosfatnog pufera (pH 6.8) i ostavljeno da odstoji na hladnom (T = 4°C) 24 h. Za podešavanje pH vrednosti homogenata na 4, korišćena je 0.5 M HCl. Homogenat je zatim centrifugiran na 4°C na 10 000 × g 10 minuta. Dekantovani supernatant je filtriran. Taloženje proteina vršeno je metodom desaltacije amonijum sulfatom i sukcesivnim centrifugiranjem (10 min 10 000 × g, 4°C). Odvojeni supernatant je sačuvan za dalje eksperimente.

Određivanje koncentracije proteina. Koncentracija proteina je određena metodom po Bredfordu (Bradford 1976). Konstrukcija stan-

dardne prave izvedena je serijom razblaženja albumina iz goveđeg seruma. Koncentracija proteina oznosi 284.24 mg/mL.

Inhibicioni esej i esej za određivanje aktivnosti α -glukozidaze. Napravljene su dve reakcione smeše, jedna u kojoj se nalazi enzim i druga u kojoj nema enzima. Prva reakciona smeša je sadžala 500 μ L kalijum fosfatni pufer (67 mM, pH 6.8), 20 μ L glutationa (3 mM) i 20 μ L prečišćenog enzima. Druga reakciona smeša je sadržala 500 μ L kalijum fosfatni pufer (67 mM, pH 6.8), 20 μ L glutationa (3 mM) i 20 μ L H₂O. Reakcione smeše su inkubirane 5min na 37°C. Nakon inkubacije u svaku reakcionu smešu dodato je 50 μ L p-nitrofenil- α -D-glukopranozida (1 mM) u obe reakcione smeše, nakon čega je usledila inkubacija na 37°C 20 min. Reakcije su prekinute dodatkom 800 μ L rastvora Na₂CO₃ (1 mM). Aktivnost je određivana u alikvotu uzorka homogenizata (združene frakcije nakon hromatografije i supernatant ćelijskih lizata). Aktivnost enzima je kvantifikovana spektrofotometrijskom metodom očitavanjem apsorbance na 400 nm. Aktivnost je izračunata na osnovu formule:

$$C_c = \frac{R \times A \times V_{rs}}{t \times \varepsilon \times V_c} \quad (1)$$

gde je R – razblaženje, A – apsorbanca, V_{rs} – zapremina reakcione smeše, t – vreme reakcije u minutima, ε – molarni ekstincioni koeficijent i V_c – zapremina rastvora enzima (Price i Stevens 1982). Inhibicioni esej rađen je po principu esej za aktivnost α -glukozidaze. Specifična enzimaska aktivnost predstavlja količnik koncentracije enzimske aktivnosti i ukupne koncentracije proteina c_{prot} :

$$C_{sp} = \frac{C_c}{c_{prot}} \quad (2)$$

Specifična aktivnost enzima ukazuje na to koliko je enzim čist.

Koncentracije inhibitora su bile: 0.25 μ M, 0.5 μ M, 0.75 μ M, 1.0 μ M i 1.25 μ M.

Ex vivo svinjski crevni model. Svinjsko crevo je na ledu isprano fiziološkim rastvorom (0.9% NaCl), a zattim KRB puferom (D-glukoza 10 mM, MgCl 0.49 mM, NaCl 119.78 mM/L, KCl 4.56 mM/L, dinatrijum fosfat 0.7 mM/L,

mononatrijum fosfat 1.3 mM/L, natrijum bikarbonat 14.99 mM/L). Po 10 cm creva preneto je u sterilne petri šolje u kojima se nalazio medijum (15 mL) koji je sadržao (NaHCO₃ 25 mM, NaCl 118 mM, KCl 4.7 mM, MgSO₄ 1.2 mM, CaCl₂ 1.2 mM, Na₂EDTA 0.7 mg/L, 100 mM maltozu i 200 mM saharozu). Dodato je po 125 μ L sintetisanog derivata ratvorenog u acetonu, u koncentracijama: 0.25 μ M, 0.5 μ M, 0.75 μ M, 1.0 μ M i 1.25 μ M. Kao pozitivna kontrola korišćena je akarboza (100 μ M). Jedan uzorak je tretiran sa 100 μ M acetona (rastvarač) da bi se proverilo da li aceton ima inhibitorno dejstvo. Nakon inkubacije na 37°C, izmerena je koncentracija D-glukoze u medijumu prethodno kalibrisanim aparatom za merenje glukoze.

Ispitivanje citotoksičnosti. Za utvrđivanje citotoksičnosti sintetisanog derivata korišćena je ćelijska linija humanog adenokarcioma A549. Ćelije su gajene u RPMI medijumu sa dodatkom 10% goveđeg fetalnog seruma i 1% antibiotika, na 37°C uz 5% CO₂.

Ćelije su zasađene u mikrotitar ploče sa 96 bunarića u gustini 1.2×10^6 12 po 1 mL i nakon 72 sata tretirane sintetisanim derivatom u koncentracijama 0.25 μ M, 0.5 μ M, 0.75 μ M, 1.0 μ M i 1.25 μ M. Nakon 24 h, medijum koji je sadržao sintetisani derivat u odgovarajućim koncentracijama je odliven i zamenjen rastvorom 50 μ L MTT u medijumu u koncentraciji 4 mg/mL. Nakon inkubacije od 3 h medijum je zamenjen izopropanolom i apsorbanca je izmerena na talasnoj dužini od 570 nm. MTT esej za merenje vijabilnosti ćelija zasniva se na činjenici da dehidrogenaze aktivnih mitohondrija u živim ćelijama cepaju tetrazolijumski prsten MTT (3-4,5-dimetiltiazol-2-il-2,5-difeniltetrazolium bromid) pri čemu nastaju nerastvorni kristali formazana. Rastvaranjem formazana u izopropanolu dobija se ljubičasto obojenje čiji je intenzitet proporcionalan broju živih ćelija.

Rezultati

Molekularna doking analiza

Molekularna doking analiza je izvršena u programu Schrödinger Glide, dok je za minimizaciju korišćen program Schrödinger Epic, a za

vizualizaciju Maestro 11.8. Dobijene su sledeće energije vezivanja: energija vezivanja piridoksina za α -glukozidazu iznosi -4.83 kcal/mol, energija vezivanja piridoksin-1-palmitata iznosi -1.94 kcal/mol.

Aktivnost prečišćene α -glukozidaze

Aktivnost enzima, izražena u IU (internacionalnim jedinicama) je ona količina enzima koja u standardnim uslovima merenja transformiše 1 μ mol supstrata u proizvod (nagrada 1 μ mol proizvoda) za 1 minut. Srednja vrednost apsorbance slepe probe iznosi 0.021, dok srednja vrednost apsorbance α -glukozidaze iznosi 0.087. Oduzimanjem apsorbance slepe probe od apsorbance enzima dobija se apsorbancu uzorka koja ulazi u formulu (1) za izračunavanje aktivnosti α -glukozidaze. Koncentracija enzimske aktivnosti prečišćenog enzima α -glukozidaze iznosi 33.97 IU/mL, što predstavlja količinu enzima po jedinici zapremine rastvora enzima. Ukupna koncentracija proteina iznosi 284.24 mg/mL. Specifična aktivnost α -glukozidaze je izračunata na osnovu formule (2) i iznosi 119.51 IU/mg.

Inhibicioni esej α -glukozidaze iz supernatanta

Dobijene vrednosti enzimske aktivnosti α -glukozidaze iz supernatanta prečišćenog enzima tretirane akarbozom (100 μ M) i različitim

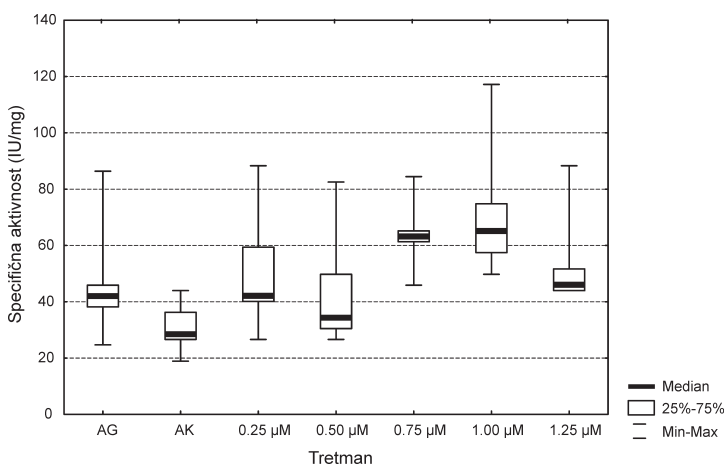
koncentracijama piridoksin-monopalmitata prikazane su na slici 1 (prikazana specifična aktivnost). Sa grafika se može uočiti da nije došlo do smanjenja aktivnosti α -glukozidaze pri tretmanima piridoksin-monopalmitatom. Akarboza predstavlja pozitivnu kontrolu i to se uočava, jer je najmanja aktivnost α -glukozidaze kod tretmana akarbozom. Očekivano je da se aktivnost α -glukozidaze smanjuje sa povećanjem koncentracije piridoksin-monopalmitata, ali zbog neidealnih uslova (temperatura, pH vrednost, greške pri pipetiranju itd.) dobijeni su rezultati prikazani na grafiku.

Inhibicioni esej α -glukozidaze iz ćelijskih lizata

Kako bi se utvrdilo da li piridoksin-monopalmitat inhibira intracelularnu α -glukozidazu urađen je inhibicioni esej α -glukozidaze iz ćelijskih lizata. Dobijene vrednosti enzimske aktivnosti α -glukozidaze iz ćelijskih lizata tretiranih akarbozom piridoksin-monopalmitatom prikazane su na slici 2 (prikazana specifična aktivnost). Kao i kod inhibicionog eseja za α -glukozidazu iz supernatanta, takođe može da se uoči da nije došlo do inhibicije enzima tretiranog različitim koncentracijama piridoksin-monopalmitata.

Ex vivo svinjski crevni model

Ex vivo svinjski crevni model je urađen kako bi se utvrdilo da li piridoksin-monopalmitat,

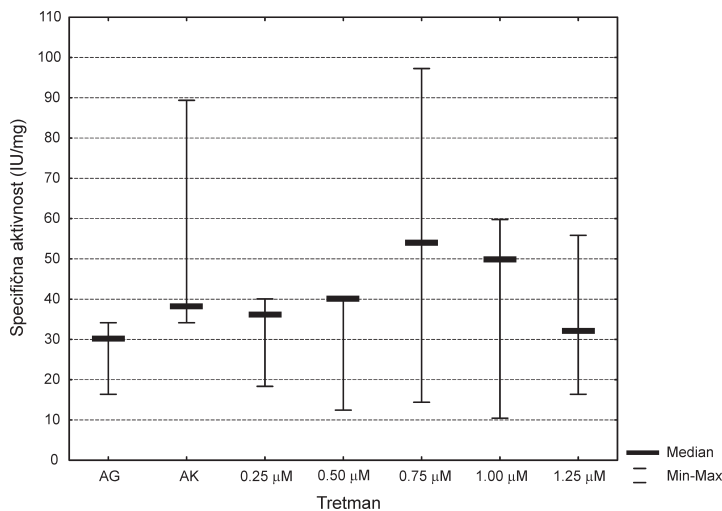

Slika 1. Vrednosti inhibicionog eseja α -glukozidaze iz supernatanta (specifična aktivnost):

AG – α -glukozidaza
AK – akarboza 100 μ M
0.25–1.25 μ M – koncentracije piridoksin-monopalmita

Figure 1. Values of α -glucosidase inhibition assay from supernatant (specific activity):

AG – α -glucosidase
AK – acarbose 100 μ M
0.25–1.25 μ M – concentrations of synthesized pyridoxine

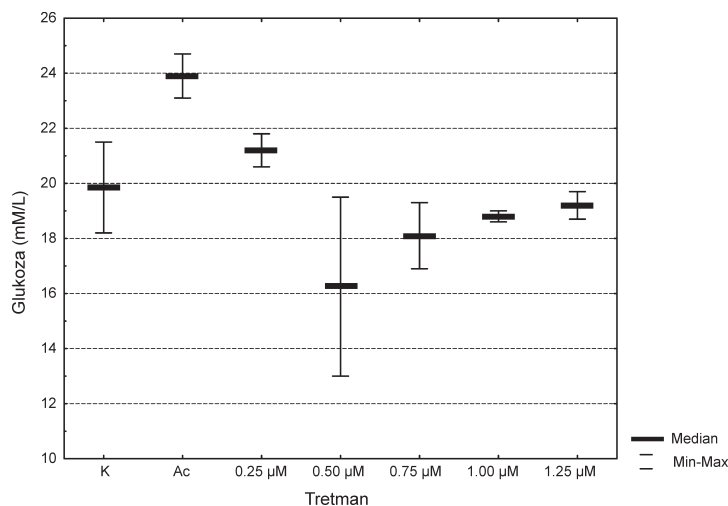

Slika 2. Vrednosti inhibicionog eseja α -glukozidaze iz ćelijskih lizata (specifična aktivnost):

AG – α -glukozidaza
 AK – akarboza 100 μ M
 0.25–1.25 μ M – koncentracije piridoksin-monopalmita

Figure 1. Values of α -glucosidase inhibition assay from cell lysates (specific activity):

AG – α -glucosidase
 AK – acarbose 100 μ M
 0.25–1.25 μ M – concentrations of synthesized pyridoxine monopalmitate

Slika 3. Rezultati *ex vivo* svinjskog crevnog modela – dobijene vrednosti koncentracije glukoze:

K – kontrola
 Ac – aceton 100 μ M
 0.25–1.25 μ M – koncentracije piridoksin-monopalmita

Figure 3. Obtained results *ex vivo* of pig intestinal model – glucose concentrations:

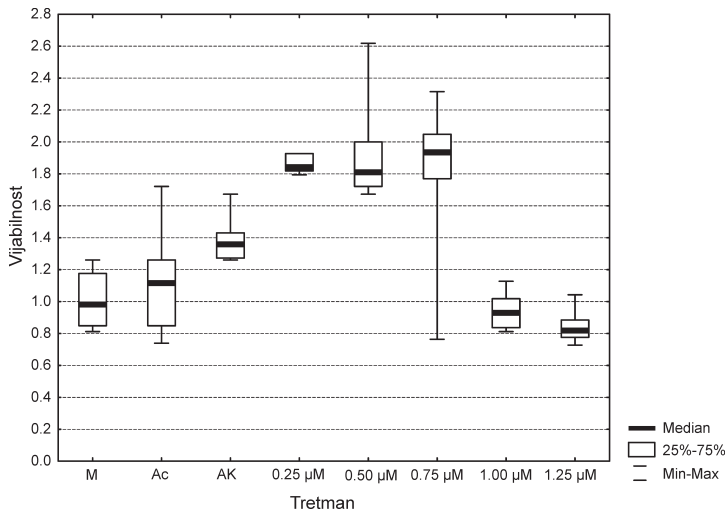
K – control
 Ac – acetone 100 μ M
 0.25–1.25 μ M – concentrations of synthesized pyridoxine monopalmitate

pored α -glukozidaze, ima inhibiciono dejstvo na neke druge enzime (amilaza, β -glukozidaza, maltaza itd.) koji se nalaze u crevnom traktu i takođe razlažu disaharide i polisaharide do glukoze. Dobijeni rezultati *ex vivo* svinjskog crevnog modela su prikazani na slici 3. Iz rezultata se može zaključiti da je došlo smanjenja koncentracije glukoze, što ukazuje na to da je piridoksin-monopaalmitat potencijalni inhibitor ne samo α -glukozidaze, već potencijalno i nekih drugih enzima koji razlažu disaharide i polisaharide do glukoze. Kod tretmana acetonom nije došlo do smanjenja koncentracije glukoze, što ukazuje da aceton koncentracije 100 μ M ne in-

hibira α -glukozidazu, kao ni ostale enzime. Najveće smanjenje koncentracije glukoze je pri tretmanu piridoksin-monopalmitatom koncentracije 0.5 μ M. Kao i kod inhibicionih eseja, očekuje se smanjenje koncentracije glukoze sa povećanjem koncentracije piridoksin-monopalmitata što se na grafiku ne uočava. Razlog dobijenih rezultat može biti loše kalibrisan uređaj za merenje glukoze, promena temperature, promena pH vrednosti itd.

Vijabilnost imortalizovanih ćelija

Dobijeni rezultati vijabilneta imortalizovanih ćelija linije A549 humanog adenokarcinoma

Slika 4. Vijabilnost imortalizovanih ćelija linije A549 humanog adenokarcinoma bazalnih epitelijalnih ćelija:

M – medijum
Ac – aceton 100 µM
AK – akarboza 100 µM
0.25–1.25 µM – koncentracije piridoksin-monopalmita

Figure 4. Viability of immortalized cells of the A549 line of human basal epithelial cell adenocarcinoma:

M – medium
Ac – acetone 100 µM
AK – acarbose 100 µM
0.25–1.25 µM – concentrations of synthesized pyridoxine monopalmitate

bazalnih epitelijalnih ćelija prikazani su na slici 4. Iz dobijenih rezultata može se zaključiti da je došlo do porasta vijabilnosti ćelija pri tretmanima piridoksin-monopalmitatom, kao i akarbozom i acetonom. Pretpostavlja se da ćelije koriste piridoksin-monopalmitat kao suplement, i da je zbog toga došlo do povećanja vijabilnosti.

Diskusija

Decenijama unazad inhibitori α -glukozidaze koriste se u oralnoj terapiji DM2. Pored nespecifičnih neželjenih efekata koje lekovi iz ove grupe oralnih antidijabetika pokazuju (Hollander 1992), istraživanja su pokazala da tokom primene akarboze dolazi do hipertrofije tankog i debelog creva i konzistentnog povećavanja širine crevnih kripti (Hollander 1992). Novija istraživanja ispituju nove potencijalne inhibitore α -glukozidaze. Kim i saradnici pokazali su inhibitoryni efekat piridoksina i njegovih derivata na α -glukozidazu i druge intestinalne enzime uključene u metabolizam ugljenih hidrata (Kim *et al.* 2018). Biodostupnost, fizičke i hemijske osobine piridoksina i njegovih derivata stavljaju ga u prednost u odnosu na komercijalne terapeutike.

Korišćenje derivata piridoksina sa palmitskom kiselinom može se objasniti vezivanjem piridoksina za aminokiseline aktivnog centra α -glukozidaze, gde bi uloga masnokiselinskih

lanca palmitinske kiseline bila u smanjenju konstante disocijacije piridoksina hidrofobnim interakcijama sa mestom u blizini aktivnog centra, što bi dovelo do produžavanja inhibitorynog dejstva piridoksina.

Doking analiza je pokazala da se piridoksin-monopalmitat vezuje za aminokiseline aktivnog centra α -glukozidaze. Aligment sekvence intracelularne i ekstravidi se da je grafik, adekvatniji tcelularne α -glukozidaze pokazao je značajnu homologiju sekvenci ova dva enzima, te je s tim u vezi ispitivani inhibitoryni efekat na oba enzima.

Rezultati enzimske aktivnosti α -glukozidaze izolovane iz svinjskog pankreasa i ćelijskih lizata u prisustvu piridoksin-1-palmitata kao potencijalnog inhibitora pokazali su da nije došlo do njihovog smanjenja. Smanjena aktivnost α -glukozidaze kod inhibicionih eseja može se objasniti time što je enzim dugo bio izložen sobnoj temperaturi, te je došlo do denaturacije enzima i samim time je smanjena aktivnost.

Promene enzimske i specifične aktivnosti α -glukozidaze pri tretmanima piridoksin-monopalmitata koje nisu očekivane, smanjenje aktivnosti α -glukozidaze sa povećanjem koncentracije piridoksin-monopalmitata, mogu se objasniti prekomernom esterifikacijom prilikom sinteze piridoksin-monopalmitata. Prilikom sinteze piridoksin-monopalmitata pretpostavlja se da je došlo do stvaranja polisesterifikovanih derivata, poput piridoksintripalmitata, koji zbog

svoje veličine, hidrofobnosti i sternih smetnji nije u mogućnosti da se veže za aktivno centar α -glukozidaze. Zbog navedenih osobina nije došlo očekivane inhibicije enzimske aktivnosti α -glukozidaze. Iz dobijenih rezultata može se uočiti da je došlo aktivacije enzima. Može se pretpostaviti da su se uspostavile vodonične interakcije između hidroksilnih grupa na piridoksinu i polarnih aminokiselinskih ostataka na aminokiselinama i da je time došlo do promene konformacije α -glukozidaze. Pretpostavlja se da je ta konformacija dovela do toga da aktivno mesto postane pristupačnije supstratu i da je zbog toga došlo do blagog povećanja aktivnosti.

Pored petpostavljenog objašnjenja izostanka inhibitorne aktivnosti statistički neznčajna promena koncentracija glukoze u *ex vivo* svinjskom crevnom modelu može se objasniti starošću iskorišćenog tkiva, kao i mogućim interakcijama sa drugim molekulima. Male promene koncentracije glukoze u *ex vivo* svinjskom crevnom modelu mogu se objasniti nedovoljnom senzitivnošću aparature za merenje glukoze.

Prividna proliferacija ćelija humanog karcinoma bazalnog epitela verovatno nastaje zbog izostanka inhibicije intracelularne α -glukozidaze iz gore navedenih razloga. Dugi masnokiselinski niz na poliesterifikovanim derivatima piridoksina mogao je da dovede do ankoriranja u plazmolemu što je ove derivate učinilo dostupnim za druge intracelularne enzime.

U daljem istraživanju potrebno je optimizovati protokole za sintezu piridoksin-monopalmitata kao i protokol *ex vivo* svinjskog crevnog modela. Potrebno je bioinformatički i eksperimentalno ispitati inhibitorni efekat drugih derivata piridoksina na intracelularnu i ekstracelularnu α -glukozidazu.

Zaključak

Bioinformatička doking analiza pokazuje vezivanje piridoksin-monopalmitata za aminokiseline aktivnog centra intracelularne i ekstracelularne α -glukozidaze. Eksperimentalnim metodama inhibitorni efekat piridoksin-monopalmitata nije pokazan, ali su potrebna su dalja istraživanja kako bi se utvrdilo da li piridoksin-

-monopalmitat ima ulogu kao potencijalni aktivator enzima α -glukozidaze.

Zahvalnost. Zahvaljujem se svom mentoru Nemanji Stanojeviću na pomoći tokom razrade, realizacije i pisanja rada, Luki Velimirovu na pomoći oko bioinformatičke analize, Mihajlu Filepu i Draganu Bajkanoviću na pomoći oko biohemijske teorije i stručnom savetovanju. Posebno se zahvaljujem profesoru Milošu Petroviću sa katedre za Organsku hemiju na Farmaceutskom fakultetu Univerziteta u Beogradu, na doniranju hemikalija za sintezu piridoksin-monopalmitata.

Literatura

Bradford M. M. 1976. A rapid and sensitive method for the quantitation of microgram quantities of protein utilizing the principle of protein-dye binding. *Analytical Biochemistry*, **72**: 248.

Hermans M. M., Wisselaar H. A., Kroos M. A., Oostra B. A., Reuser A. J. 1991. Human lysosomal alpha-glucosidase. Characterization of the catalytic site. *Journal of Biological Chemistry*, **266** (21): 13507.

Hollander P. 1992. Safety Profile of acarbose, an α -glucosidase inhibitor. *Drugs*, **44**: 47.

Kim K. T., Rioux L. E., Turgeon S. L. 2014. Alpha-amylase and alpha-glucosidase inhibition is differentially modulated by fucoidan obtained from *Fucus vesiculosus* and *Ascophyllum nodosum*. *Phytochemistry*, **98**: 27.

Kim H. H., Kang Y.-R., Lee J.-Y., Chang H.-B., Lee K. W., *et al.* 2018. The postprandial anti-hyperglycemic effect of pyridoxine and its derivatives using in vitro and in vivo animal models. *Nutrients*, **10** (3): 285.

Price N. C., Stevens L. 1982. *Fundamentals of enzymology*. Oxford University Press

Rosak C., Mertes G. 2012. Critical evaluation of the role of acarbose in the treatment of diabetes: patient considerations. *Diabetes, metabolic syndrome and obesity: targets and therapy*, **5**: 357.

Solis-Herrera C., Triplitt C., Reasner C., De Fronzo R. A., Cersosimo E. 2018. Classification of *Diabetes Mellitus*. U *Endotext* (ur. K. R. Feingold *et al.*). MD Text.com. Inc.

Tadera K., Minami Y., Takamatsu K., Matsuoka T. 2006. Inhibition of α -Glucosidase and α -Amylase

by Flavonoids. *Journal of Nutrient Science*, **52** (2): 149.

WHO (World Health Organisation) 1999. Definition, diagnosis and classification of diabetes mellitus and its complications: report of a WHO consultation. Part 1, Diagnosis and classification of *diabetes mellitus*. World Health Organisation

WHO (World Health Organisation) 2016. Global report on diabetes: executive summary. World Health Organisation

---

Tija Milutinović

Bioinformatic and Experimental Evaluation of a Potential α -glucosidase Inhibitor

The α -glucosidase is an enzyme that catalyzes the hydrolysis of non-reducing terminal

α -1,4-glycosidic bonds in both intracellular and extracellular environments. α -glucosidase inhibitors are used in the oral therapy of chronic metabolic disease *diabetes mellitus* type 2. Due to the side effects of commercial antidiabetics, new α -glucosidase inhibitors are being tested. Pyridoxine and its derivatives show a greater inhibitory effect than commercial acarbose therapeutics. The aim of this study was to investigate whether a newly synthesized palmitic acid pyridoxine derivative had α -glucosidase inhibitory activity, and to perform a biological evaluation on a cancer cell system and *ex vivo* porcine intestinal model. Bioinformatic Docking analysis showed the binding of pyridoxine monopalmitate to the amino acids of the active center of intracellular and extracellular α -glucosidase. The inhibitory effect of pyridoxine monopalmitate has not been established by experimental methods.